

Măruț mărgăritar,
Le ascultă Maica Sfântă.
Măruț mărgăritar,
C-un fiuț micuț în brațe,
Măruț mărgăritar,
Fiul plânje, stare n-are,
Maică-sa n-are alinare.
- Taci fiule, taci, pruncule,
Că maica ție ț-a da
Păharu botezului,
Scaunul județului
Și cheile raiului.
Cu păharu-i boteza,
Cu scaunu-i judeca
Și cu cheile-n rai îi intra,
Măruț mărgăritar.

De la Preluca Nouă, 1960

**Colecția AUGUSTIN
MOCANU**

**Corinzi din Băița de sub
Codru**

O, moarte, de n-ai vini

15.

O, moarte, de n-ai vini
Diță verde iadăra
Nu știi io ce ț-aș plăti.

Da-ț-aș aor și arjintu
Diță verde iadăra
Și nu mă baji în pământ

O, omule, ce gândești
Diță verde iadăra
Cât ai vre tu și trăiești?

Copacu-i cu rădăcină

**Colecția CORINA ISABELLA CSISZÁR ȘI MARIA
MIRELA PODUȚ**

Obiceiuri de iarnă din comuna Satulung

Mergeau feciorii la fete în sat. La noi nu s-o făcut șezătoare, numa umbla feciorii la fete sara, mai ales în postu Crăciunului. Învățau colinzi, pe atunci erau echipe, rânduri de colindători. Erau 3 rânduri: liberații, cei mici și cei dintre ei.

În seara de Crăciun începeu copiii colindu. Și liberații umblau pe urmă a colinda o colindă grea, *Din orașu Viflaim:*

Din orașu Viflaim
Veniți boieri să-l vedemu
Căci nouă ni S-a născutu
Domnul cel făr de-nceputu
Asta-i cea mai de demult
Prorocilor, prorocilor.
Că li s-au născut Mesia,
Din roada lui Adamu
Mântuirea lui șohanu.
S-a suit din vița lui
Pe scaunu lu galben craiu.
Toți crai ai pământului
Viniți la-nchinarea Lui.
Aducându-i daruri Lui,
Aur, smirnă și tămâie,
Hristoase, slavă Ție.
Mila Domnului să fie.

Faceți-vă voi napoi,
Care n-ați cântat cu noi,
Cu bota v-om vesăli,
Cu talăru v-om cinsti.

Era o colindă grea pe care o colindau mai mult liberații, cei eliberați din armată. Era frumos atunci de Crăciun, gătat cu perne, cu busuioc, cu ciururi. Acele numa de Crăciun să puneau. Și între pernele gătate cu flori, să punea busuioc și băniță. Fet'ile așteptau atunci feciorii. Să puneau coale pă masă, băniță, prăjituri, țuică, vin, masa încărcată. Mergeam atunci a colinda laolaltă de la unu la altu după ce ieșeam de la beserică, 3 zile la rând.¹

¹ Performer Vasile Coza, 85 ani, Fersig, 2015;

Viflaim; foto: colecția Maria Mirela Poduț

În postu Crăciunului învățau copiii corinzi. Înainte cu 2 săptămâni, să ducă 2 feciori la o fată. Vorbea cu părinții să-i lase să se strângă în noaptea de Crăciun la casa respectivă. Iar în noaptea de Crăciun toți feciorii s-o dus la fata ceie. Acolo să pregătea o masă și s-o început a se juca cărți, o răs, o făcut glume până la 12 noaptea. Atunci ieșeau afară tăți din casă. Corindau afară corinda pe care o învățat-o. Un fecior zicea:

Mulțămim, mulțămim jupâne gazde
D'e când umblăm cântând, corindând,
Jupânu gazdă bine și-o fo gătând
Cu mėsă înt'insă, cu făclii aprinsă
Cu colaci pă mesă.
De-ar hi turmet'ele și paiete aci
În paie ne-am îneca
Avură jupânu gazdă ce avură
Avură doi boi dalbi la coarn'e răsuciți,
La buze auriți,
Mărsără în câmpu Ierusalimului
Trăsără 2 brazde, cruciș curmeziș,
Grâu roșu revărsa, la gazdă bine-i părea.
Mai avură jupânu gazdă ce avură,
Avură-on jașcău plin d'e bani
La tăt insu scoasă-o mnie
Ca Dumnezeu să ne țâie
Noroc să deie Dumnezo.²

² Performer Vasile Roman, 81 ani, Mogoșești, 2015;

Diță verde iadăra
Ș-a lui vreme încă vine

D-apoi tu că ești de lut
Diță verde iadăra
Cum nu-i mere în
pământ?

D-apoi tu că ești de tină
Diță verde iadăra
Cum nu-i mere la
hodină?!

Performer Ana Domuță,
84 ani
Culeg.: prof. Maria Beșe,
născ. Domuță

Noi băgăm corinda-n casă

16.

Noi băgăm corinda-n
casă [refr.]

*Ba sara-i mare-a lui
Crăciun*

Nouă gazda ne-o
plătească [refr.]
Plata noastă-i foarte
mică [refr.]
Num-o iagă de pălincă
[refr.]
Și-o litără de d'in dulce
[refr.]
Dacă le-om bé, noi
ne-om duce [refr.]

De la Ana Domuță, 84
ani
Culeg.: prof. Maria Beșe,
născ. Domuță

Pă dranița fântâniți

Gazda zicea:

17.

Pă dranița fântâniți, *florile dalbe*

Este-on struț de bosoioc
Bosoiocu l-om ciuntalu,
florile dalbe

Gazda-n casă ne-a chema
Nouă gazda ce ne-a dalu,
florile dalbe

Colacu di după masă, *florile dalbe*

Și pă hica ce frumoasă
Nici-acele nu le-om cere,
florile dalbe

Num-on uăticău de mere
C-ale li-s mai draji la fete,
florile dalbe

Nici-acele nu le-om duce,
florile dalbe

Num-on uăticău de nuci
C-ale li-s mai draji la
prunci,
florile dalbe.

De la Ana Domuță, 84 ani
Culeg.: prof. Maria Beșe,
născ. Domuță

Ce sară de vesălie!

18.

Ce sară de vesălie!
Născut-o Sfânta Mărie
Și-o născut un fiu frumosu
Și l-o botezat Hristosu
Lumii de mare folosu
Noi îi zăcem și Iisusu
Împăratu cel de susu
Care sânjile ș-o datu
Până ne-o răscumpăratu

- Haidați în casă! Atunci s-o dus toți în casă, o băut câte-on pahar d'e pălincă și apoi feciorii mergeau la fet'e. Méréu la tăt'e fetele din sat. Feciorii care liberau din armată o fo on rând. După ii o fo alți feciori care erau mai mici. Copt'iii umblau cu straița după coci. Apoi feciorii umblau pân sat. La tătă casa ai corindat la fereastră, te-ai băgat în casă, ai ieșit, ai mârș la ceialaltă, până ai umblat la tăt'e fetele. S-o făcut zuă. Gazda căși und'e s-o strâns o țanut o cuvântare cu feciorii: - Umblați în cinste și omenie! D'imineață n'e întâlnim tăt aci. Majoritatea, când o gătat d'e corindat, s-o dus la gazda căși de unde o plecat. În frunte cu gazda căși, s-o dus la biserică tăt. După-masă méréu la danț. O fo danț tăt'e chișlejile. De la Crăciun și până la postu Paștelui era Cășlegi. Atunci să putea face danț.³

Tiralexă

Să umbla cu tiralexă. La Bobotează, când eram eu copil, nu umbla preotul, umblau numa crășnicii: diacu și fătu. Strânjeu și ceva bănuți, da mai puțani. Aveau o cruce mare de lemn și tăt învârt'eu fuioare pă cruce. până când era grea. Noi copiii umblam înainte'ea lor și strigam: - Tiralexă-i Domn, aprind'e lumn'ina că moare găina! Cât ei stăteau în casă și sfințau, blocam ieșirea, ca să nu poată ieși din casă, cu poarta d'e la drum, cu lemne, cu bocu d'e tăiet lemne.⁴

³Performer Vasile Roman, 81 ani, Mogoșești, 2015;

⁴ Performer Doru Stejeran, 55 ani, Pribilești, 2015;

Di la chinuri, di la Iadu,
Di la Irod împăratu;
Care sânjile și-l varsă
Pântu lejea creștinească.

De la Ana Domuță, 84
ani
Culeg.: prof. Maria Beșe,
născ. Domuță

Când Adam din Rai ieșe

19.

Vifalim; foto: colecția Maria Mirela Poduț

Când Adam din Rai ieșe
Cu lacrimi de foc plânje
Taci, Adame, nu tă'
plânje
Nu vărsa lacrimi de
sânje
Da cum focu meu n-oi
plânje
Pă mine pânt-o greșală
M-o țapat din Rai afară
Și treiesc cu usteneală
Pânt-o poamă ce-am
gustatu
M-o scos pă pământ
uscatu
Și de-atunci așe-am
rămasu
Ca și-o biată turture
Când își pierde soți
Umblă pân codru
cântându
Creangă verde o ferește
Pă uscată hodinește
Unde-i apa limpejoară
O tulbură din picioare
O tulbură și-așe-o bé
C-așe-i și inima mé
Când gândesc l'-a me
măicuță
Plângu-mi cu lacrimi
călduță;
Când gândesc și l'-a meu